

สำนักงาน ป.ป.ช.

เอกสารประกอบการประชุมเพื่อส่งเสริมธรรมาภิบาล

และความโปร่งใสในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ชื่อ อปท. เทศบาลตำบลห้วยไทร

อำเภอ ห้วยไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช

วันดำเนินการ 20 มิถุนายน 2560

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช

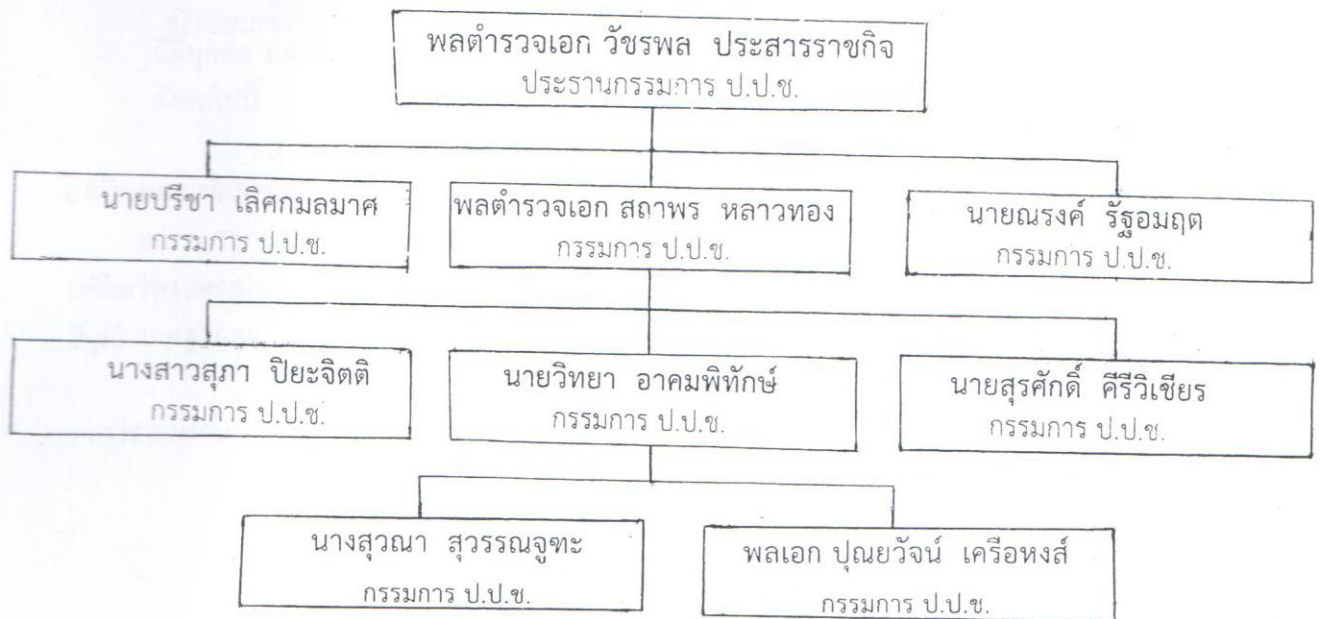
สารบัญ

	เรื่อง	หน้า
วิชาที่ ๑	เรื่องอำนาจหน้าที่ ของ ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัด	๑-๕
วิชาที่ ๒	เรื่องการจัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม และกฎหมาย ป.ป.ช.สำหรับเจ้าหน้าที่รัฐ	๖-๒๐
วิชาที่ ๓	เรื่องหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน	๒๑-๒๖
วิชาที่ ๔	เรื่องการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน ของหน่วยงานภาครัฐ	๒๗-๔๒
วิชาที่ ๕	เรื่องการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกัน การทุจริต	๔๓-๔๖
ภาคผนวก		
๑	คำสั่ง คสช.ที่ ๖๙/๒๕๕๗ เรื่องมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหา การทุจริตประพฤติมิชอบ	๔๗-๔๘
๒	ประมวลกฎหมายอาญาความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ	๔๙
๓	ประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล เรื่องมาตรฐานทั่วไป เกี่ยวกับจริยธรรมของพนักงานเทศบาล ลูกจ้างประจำ และ พนักงานจ้าง ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๘	๕๐

อำนาจหน้าที่ของ ป.ป.ช. และ กรรมการ ป.ป.จ.

คณะกรรมการ ป.ป.ช.

คณะกรรมการ ป.ป.ช. คือ ผู้ที่ได้รับการสรรหาตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา และต้องเป็นผู้ซึ่งมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ ประกอบด้วย ประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่นอีกแปดคน มีวาระการดำรงตำแหน่งเก้าปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง ซึ่งจะดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว และมีเลขานุการคณะกรรมการ ป.ป.ช. รับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงาน ป.ป.ช. โดยมีรายชื่อดังต่อไปนี้

ภารกิจและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ด้านป้องกันการทุจริต

- เสนอมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาล หรือ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการและอื่น ๆ เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- เสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต
- ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ด้านปราบปรามการทุจริต

- ได้สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนเสนอวุฒิสภาเกี่ยวกับการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐตามที่กฎหมายกำหนดออกจากตำแหน่ง
- ได้สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนเพื่อดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น
- ได้สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงหรือข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าขึ้นไป ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม รวมทั้งดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการในระดับต่ำกว่าที่ร่วมกระทำความผิดกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวหรือกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือที่กระทำความผิดในลักษณะที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเห็นสมควรดำเนินการ
- สอบสวนข้อเท็จจริงความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ

ด้านตรวจสอบทรัพย์สิน

- กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตนเอง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.
- ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐตามบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบที่ยื่นไว้
- ได้สวนและวินิจฉัยกรณี que ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐว่า ร่ำรวยผิดปกติ เพื่อการร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

ภารกิจหลัก และอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช.

นอกจากภารกิจ และอำนาจหน้าที่โดยตรงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ได้กล่าวมานั้น ยังมีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือ สำนักงาน ป.ป.ช. ที่เสมือนเป็นหน่วยงานที่คอยส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น โดยสำนักงาน ป.ป.ช. มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ ภารกิจ และอำนาจหน้าที่ ดังนี้

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรหลักในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่ได้รับการยอมรับและเชื่อมั่นทั้งในและต่างประเทศ

พันธกิจ

๑. ส่งเสริม สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนในสังคมมีค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อตรง มีวินัย คุณธรรมและจริยธรรม ไม่เพิกเฉยต่อการทุจริต กระตุ้นให้สังคมเกิดค่านิยมต่อต้านการทุจริตอย่างกว้างขวาง

๒. พัฒนากลไกในการปฏิบัติงานขององค์กรให้เอื้อต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่มีมาตรฐานสอดคล้องกับสถานการณ์ทุจริตที่เปลี่ยนแปลงไป

๓. ส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคีเป็นเครือข่ายในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่เข้มแข็ง รวมถึงการบูรณาการร่วมมือกับภาคีพันธมิตรเพื่อให้ทุกภาคส่วนมาร่วมกันขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๔. พัฒนาให้เป็นองค์กรหลักการบริหารจัดการที่ดีและเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และการตรวจสอบทรัพย์สิน มีบุคลากรที่มีความสามารถระดับมืออาชีพ เข้าใจบริบททางสังคมวัฒนธรรมในพื้นที่ มีระบบการทำงานและฐานข้อมูลที่ทันสมัย รวดเร็ว เท่าทัน มีประสิทธิภาพ

๕. เสริมสร้างประสิทธิภาพด้านการบริหารการสื่อสาร โดยใช้สื่อที่ทันสมัย และเหมาะสมเป็นเครื่องมือ

อำนาจหน้าที่

สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญและมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ ป.ป.ช.
๒. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช.
๓. ศึกษาและสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการทุจริตในวงราชการและการเมือง
๔. ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย

กรรมการ ป.ป.จ.

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด (กรรมการ ป.ป.จ.) คือผู้ที่ได้รับการสรรหาตามรัฐธรรมนูญ ปี 2550 ต้องเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการสรรหาระดับจังหวัด เสนอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาคัดเลือกจำนวน 3 คน และจำนวน 5 คน (จังหวัดขนาดใหญ่) จังหวัดนครศรีธรรมราช มีกรรมการ ป.ป.จ. 5 คน ดังนี้

1. นายอรุณ พุมเพรา ประธานกรรมการ ป.ป.จ.
2. นางมลินีนัน ญัฐศรีวัฒน์ กรรมการ ป.ป.จ.
3. นายสุเมธ เม่งช่วย กรรมการ ป.ป.จ.
4. นางฐิติพร บุญเรืองขาว กรรมการ ป.ป.จ.
5. นายสำเนียง กุญชรินทร์ กรรมการ ป.ป.จ.

มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

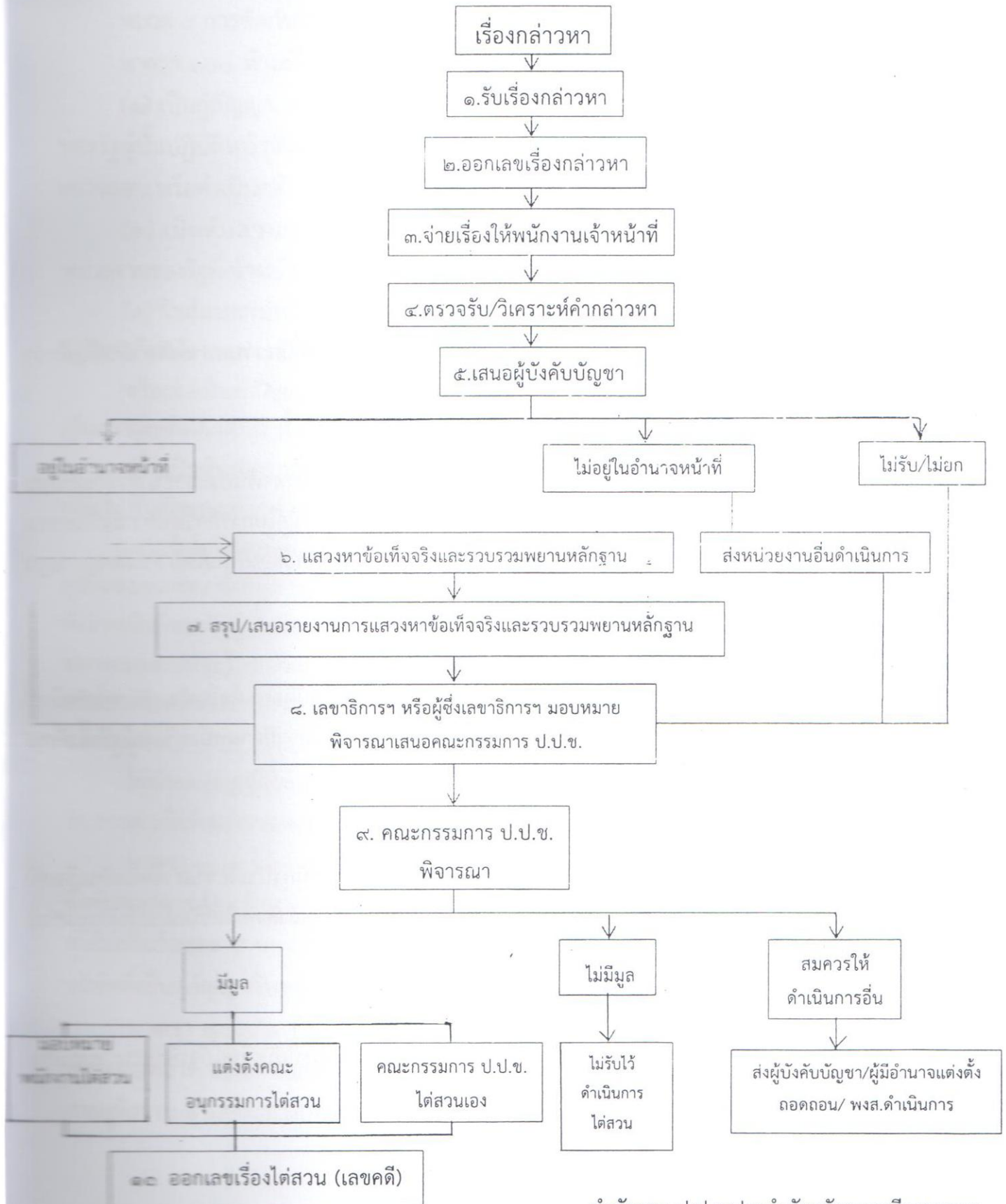
1. ส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยประสานความร่วมมือกับประชาชน และส่วนราชการเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนในทุกกระดับ ได้ตระหนักถึงผลกระทบจากการทุจริต โดยดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริต และเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลในทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
2. พิจารณาเสนอมาตรการ ความเห็น หรือข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
3. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย

“ซื่อสัตย์เป็นธรรม มืออาชีพ”

ขั้นตอนการตรวจรับเรื่องกล่าวหาแสวงหาข้อเท็จจริง
ด้านปราบปรามการทุจริต

การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

และกฎหมาย ป.ป.ช. สำหรับเจ้าหน้าที่รัฐ

ความหมายของคำสำคัญ

คำว่า การทุจริต หมายถึง ความประพฤติชั่ว

ถ้าเป็นความประพฤติชั่ว ทางกาย เรียกว่า กายทุจริต

ถ้าเป็นความประพฤติชั่ว ทางใจ เรียกว่า มโนทุจริต

ถ้าเป็นความประพฤติชั่วทางวาจา เรียกว่า วาจาทุจริต

ทุจริต (ก.) หมายถึง โกง คดโกง ฉ้อโกง

(พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 หน้า 534)

อาจกล่าวได้ว่า การทุจริต ฉ้อราษฎร์บังหลวง และคอร์รัปชัน เป็นคำที่มีความหมายเดียวกันกับคำว่า ทุจริต

พฤติกรรมการฉ้อราษฎร์บังหลวง

คือการกระทำทั้งหลายของการทุจริตในหน้าที่ราชการ การรีดนาทาเร้นประชาชน การกินสินบน ตลอดจน ความอยู่ดีธรรมอื่นๆ ที่ข้าราชการหรือบุคคลอื่นใด ใช้เป็นเครื่องมือในการลิดรอนความเป็นธรรม และความถูกต้องตามกฎหมาย ตามระเบียบและตามขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคมไทย ส่วนใหญ่ราษฎรผู้เกี่ยวข้อง ในกรณีนั้นๆ จะเป็นผู้รู้เห็น สมยอม และสมคบในการกระทำ

ความหมายของการทุจริตต่อหน้าที่

การทุจริตต่อหน้าที่ หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่น เชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ซึ่งตนมิได้มีตำแหน่งเช่นนั้นจริง

ผลประโยชน์ส่วนบุคคลหรือผลประโยชน์ส่วนตัว

ผลประโยชน์ส่วนบุคคล (ส่วนตัว) หมายถึง การกระทำใดๆ ที่มุ่งประโยชน์ส่วนตนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ส่วนตัวของบุคคลนั้นๆเอง ประโยชน์ส่วนตัวอาจหมายถึงสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วเป็นประโยชน์เฉพาะตัวเองและพวกพ้องก็ได้

ผลประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์สาธารณะ

หมายถึง ผลประโยชน์หรือ สวัสดิการร่วมกันของทุกคนสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วเป็นประโยชน์กับส่วนรวม เรื่องที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ของทุกคนหรือส่วนรวม

การปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อมิให้ดำเนินกิจการที่เป็นการ
ขัดกัน ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม มาตรา ๑๐๐, ๑๐๑

หมวด ๔ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

มาตรา ๑๐๐ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใด ดำเนินกิจการ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นคู่สัญญา หรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่
ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม
ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

(๒) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับ
หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้น.....ดำเนินคดี

(๓) รับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ
รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่น

หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ.....อันมีลักษณะ
เป็นการผูกขาดตัดตอน ทั้งนี้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

หรือเป็นหุ้นส่วน หรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็น
คู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว

(๔) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงานหรือลูกจ้างใน
ธุรกิจของเอกชน ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐ
ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่ หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งโดย
สภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชนนั้น อาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม
หรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่
ของรัฐผู้นั้น

ให้นำบทบัญญัติในวรรคหนึ่ง มาใช้บังคับกับคู่สมรสของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยให้ถือ
ว่า การดำเนินกิจการของคู่สมรสดังกล่าว เป็นการดำเนินกิจการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๑๐๑ ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๐๐ มาใช้บังคับการดำเนินกิจการของผู้
ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึง ๒ ปี โดยอนุโลม เว้นแต่การเป็นผู้ถือ
หุ้นไม่เกินร้อยละ ๕ ของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่จำหน่ายได้ ในบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งมีใช้
บริษัทที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๐๐(๒)

มาตรา ๑๐๓/๑ บรรดาความผิดที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ ให้ถือเป็นความผิดฐาน
ทุจริตต่อหน้าที่ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ใน
การยุติธรรม ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย

ประโยชน์ส่วนบุคคล การที่บุคคลทั่วไปในสถานะเอกชนหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในสถานะเอกชนได้ทำกิจกรรมหรือได้กระทำการต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ส่วนตน ครอบครัว ญาติ เพื่อนๆ

ประโยชน์ส่วนรวม(ประโยชน์สาธารณะ) การที่บุคคลใดๆในสถานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐได้กระทำการใดๆตามหน้าที่หรือได้ปฏิบัติหน้าที่อันเป็นการดำเนินการในอีกส่วนหนึ่งที่แยกออกมาจากการดำเนินการตามหน้าที่ในสถานะเอกชน การกระทำนี้จึงมีวัตถุประสงค์หรือมีเป้าหมายเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม หรือการรักษาประโยชน์ส่วนรวม ที่เป็นประโยชน์ของรัฐมีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกับอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ตกอยู่ในฐานะ เป็นผู้มีส่วนได้เสียในรูปแบบต่างๆตามที่กฎหมายบัญญัติห้ามไว้แล้วยังได้เข้าไปพิจารณาดำเนินการในกิจการสาธารณะที่เป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในกิจการของรัฐเพื่อประโยชน์ของรัฐ จนได้มีผลประโยชน์ส่วนตนเข้าไปแอบแฝงหรือนำไปประโยชน์ส่วนตนเข้าไปมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

รูปแบบของการกระทำ

๑. นำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ชั่วคราว ในกิจการส่วนตัว ประโยชน์ส่วนตัว
๒. รับทรัพย์สินหรือประโยชน์ต่างๆส่งผลต่อการตัดสินใจในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่
๓. ใช้ข้อมูลภายในของรัฐที่สำคัญต่อการกำหนดนโยบาย/สั่งการ เพื่อประโยชน์สำหรับตนเองและพวก ส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายขาดประสิทธิภาพ การจัดซื้อจัดจ้างเอื้อประโยชน์แข่งขันไม่เป็นธรรม
๔. ได้ทำงานพิเศษต่างๆโดยใช้เวลาในระหว่างที่ต้องปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่
๕. เข้ามาทำธุรกิจกับหน่วยงานภาครัฐในลักษณะมีส่วนได้เสียในสัญญาต่างๆ
๖. ได้ทำงานภาคเอกชนที่มีความเกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตน ในภายหลังออกแล้ว
๗. ได้กำหนดโครงการสาธารณะและนำโครงการนั้นไปลงพื้นที่ของตน เพื่อเอื้อประโยชน์ตน

การบังคับใช้ ใช้บังคับนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น และคู่สมรส ตั้งแต่เริ่มทำหน้าที่ถึงพ้นตำแหน่ง และนับต่อไปอีก ๒ ปี (เว้นแต่ตาย)

บทกำหนดโทษ รับโทษตามมาตรา ๑๖๖ จำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตาม
พ.ร.บ. ป.ป.ช. พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๑๐๓

การรับทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่รัฐนอกเหนือจากการรับตามกฎหมาย กฎ หรือ
ข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจของกฎหมาย เจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องปฏิบัติตาม ประกาศ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดย
ธรรมชาติของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.๒๕๔๓ ดังนี้

รับได้ ๑. การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติ รับได้โดยไม่จำกัดจำนวน
ในการรับ ขึ้นอยู่กับความสามารถในการให้ของญาติผู้ให้ ข้อ๕(๑)

๒. การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ญาติมีราคา
หรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่ละโอกาสไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท ข้อ ๕(๒)

๓. การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่การให้นั้นเป็นการให้ในลักษณะ
ให้กับบุคคลทั่วไป ข้อ๕(๓)

รับไม่ได้

การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ หรือ มีราคา หรือ
มูลค่ามากกว่า ๓,๐๐๐ บาท ซึ่งได้รับมาแล้วโดยมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องรับไว้เพื่อ
รักษาไมตรี มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล เจ้าหน้าที่ของรัฐต้อง

- แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับต่อผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นหัวหน้าส่วน
ราชการ โดยทันทีที่สามารถกระทำได้ เพื่อให้วินิจฉัยว่ามีเหตุผลต่อความจำเป็น ความ
เหมาะสมและสมควรที่จะให้เจ้าหน้าที่ ของรัฐผู้นั้นรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นไว้เป็น
สิทธิของตนหรือไม่

- หากผู้บังคับบัญชามีคำสั่งว่าไม่สมควรรับ ก็ให้คืนแก่ผู้ให้โดยทันที ในกรณีที่
ไม่สามารถคืนให้ได้ ให้ส่งมอบให้เป็นสิทธิของหน่วยงานที่ เจ้าหน้าที่ทำสังกัดโดยเร็ว ข้อ๗

ใช้บังคับ ให้ใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วไม่ถึง ๒ ปี ด้วย ข้อ ๘
โทษ จำคุกไม่เกิน ๓ ปี ปรับไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ฝ่าฝืน มาตรา

๑๐๓ ต้องรับโทษตาม มาตรา ๑๒๖

การเปิดเผยรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง

ราคากลางและการคำนวณราคากลาง ม.๑๐๓/๗ วรรคแรก

มาตรา ๑๐๓/๗ ของพระราชบัญญัติ ป.ป.ช.พ.ศ.๒๕๕๒ กำหนดว่า ให้นายงานของรัฐดำเนินการจัดทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยเฉพาะราคากลาง และการคำนวณราคากลาง ไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจดูได้(เป็นมาตราที่กำหนดในพระราชบัญญัติ ป.ป.ช.แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๔ มีผลใช้บังคับเมื่อ ๑๔ เม.ย. ๕๔)

หน่วยงานของรัฐ มี ๘ ประเภท กระทรวงทบวงกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หน่วยงานธุรการขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ หน่วยงานอื่นของรัฐ หน่วยงานอื่นใดที่ดำเนินการของรัฐตามกฎหมาย และได้รับเงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินลงทุนจากรัฐ

การจัดซื้อจัดจ้าง มี ๗ ประเภท การจ้างก่อสร้าง การจ้างควบคุมงาน การจ้างออกแบบ การจ้างที่ปรึกษา การจ้างงานวิจัยหรือเงินสนับสนุนให้ทุนการวิจัย การจ้างพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ การจัดซื้อจัดจ้างที่มีใช้งานก่อสร้าง (เช่น การจ้างให้จัดทำกิจกรรมหรือจัดงาน (event) การปรับปรุงซ่อมแซม การซื้อครุภัณฑ์ การซื้อที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง การเช่า เช่าซื้อ แลกเปลี่ยน)

ราคากลาง ใช้เป็นฐานสำหรับเปรียบเทียบราคาจากผู้เสนอราคาได้ยื่นเสนอไว้ซึ่งสามารถจัดซื้อจัดจ้างได้จริง

ราคากลาง=รายละเอียดราคามาตรฐาน หรือ ราคาที่ใกล้เคียงความเป็นจริง

ราคาอ้างอิง = ราคาที่หน่วยงานของรัฐได้มาจาก

= การอ้างอิง

= การสืบราคาท้องตลาด

= ราคาที่ซื้อหรือจ้างครั้งหลังสุดภายในระยะเวลา ๖ ปีงบประมาณ

= วิธีอื่นใด ตามหลักเกณฑ์วิธีการหรือแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานนั้นๆ

การคำนวณราคากลาง วิธีการคำนวณราคากลางจัดซื้อจัดจ้างในแต่ละรายการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ที่หน่วยงานของรัฐกำหนด หรือปฏิบัติ เพื่อให้ได้มาซึ่งราคากลาง

วงเงินที่ต้องประกาศ ประกาศรายละเอียดข้อมูลราคากลางและการคำนวณราคากลาง ในการจัดซื้อจัดจ้างทุกวิธีที่มีวงเงินเกินกว่า ๑๐๐,๐๐๐ บาท

วิธีการประกาศ ประกาศในระบบฐานข้อมูล (เว็บไซต์) ๒ แห่ง ดังนี้

๑. ในระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของกรมบัญชีกลาง (ระบบ e-GP)
๒. ในเว็บไซต์ของหน่วยงานของรัฐที่จัดซื้อจัดจ้าง หากไม่มีให้ประกาศในเว็บไซต์ของหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัด

ระยะเวลาที่ประกาศ

๑. กรณีการจัดหาที่มีการแข่งขันที่ต้องประกาศเชิญชวน

๑.๑ กรณีมีการประกาศ TOR ให้ประกาศพร้อมกับการประกาศ TOR

๑.๒ กรณีไม่มีการประกาศ TOR ให้ประกาศพร้อมกับการประกาศจัดซื้อจัดจ้าง

๒. กรณีการจัดหาที่ไม่มีประกาศเชิญชวน

๓. กรณีการแก้ไขสัญญา การแก้ไขสัญญานั้นมีผลกระทบต่อจำนวนปริมาณ ชนิดของวัสดุ วัสดุ หรือเปลี่ยนแปลงชนิดของสินค้าหรือบริการหรือรูปแบบรายการจากที่เคยประกาศไว้ ต้องเผยแพร่รายละเอียดเกี่ยวกับสัญญาซึ่งได้มีการแก้ไข นั้นไว้ในระบบ e-GP หรือเว็บไซต์ของหน่วยงาน

บทกำหนดโทษ มาตรา ๑๐๓/๘ กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รายงานต่อ ครม. เพื่อสั่งการให้หน่วยงานดำเนินการ ให้เสร็จภายใน ๑๘๐ วัน นับจาก ครม. เห็นชอบ หากไม่ดำเนินการให้ถือว่าผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องมีความผิดทางวินัย หรือเป็นเหตุให้ถูกถอดถอน หรือต้องพ้นจากตำแหน่ง ครม. มีมติเมื่อ ๑๒ ก.พ. ๕๖ ต้องทำภายใน ๑๑ ส.ค. ๕๖ หากไม่มีบทกำหนดโทษคือ

๑. อาจมีความผิดทางวินัย ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องฯ เช่น คณะกรรมการกำหนดราคากลางเจ้าหน้าที่ผู้กำหนดราคา เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างครั้งดังกล่าว

๒. เป็นเหตุที่จะถูกถอดถอนจากตำแหน่ง หรือต้องพ้นตำแหน่ง ผู้มีอำนาจหน้าที่พิจารณาอนุมัติ หรือดำเนินการ ที่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงที่มีกฎหมายกำหนดให้สามารถถูกถอดถอนได้ หรือหากมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ก็อาจถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งได้เช่นผู้บริหารท้องถิ่น

๓. ความผิดทางอาญา แม้มาตรา ๑๐๓/๘ วรรคสอง มิได้กำหนดเป็นความผิดทางอาญา แต่การไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดไว้ อาจเป็นความผิดทางอาญารฐานละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบได้

หมายเหตุ หากหัวหน้าหน่วยงานหรือผู้มีอำนาจสั่งซื้อสั่งจ้างปฏิบัติไม่ถูกต้องเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องที่คัดค้านโดยทำเป็นหนังสือไว้ อาจถือได้ว่าผู้นั้นไม่มีเจตนาร่วมกระทำผิดดังกล่าวด้วย ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๓๙ (โดยอ้างอิงมาชี้แจงได้)

การจัดทำและแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคลเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ มาตรา ๑๐๓/๗ วรรคสอง

มาตรา ๑๐๓/๗ วรรคสอง ให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ มีหน้าที่แสดงบัญชีรายการรับ - จ่ายของโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ ต่อ กรมสรรพากรนอกจากบัญชีแบบลดปกติที่ยื่นประจำปี

ประกาศ คณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำและแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคลเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ มีผลใช้บังคับ ๑ เม.ย. ๕๕ ซึ่งวงเงินที่มีการจัดซื้อจัดจ้างต้องเกินกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากมีบุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐต่างร้องขอต่อสำนักงาน ป.ป.ช. ว่า มีการปรับตัวไม่ทันต้องการให้มาตรการบังคับเลื่อนออกไป และขอยกเว้นวงเงินการจัดซื้อจัดจ้างด้วย (คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงได้ยกเว้นวงเงินในการจัดซื้อจัดจ้างไว้ต้องมีมูลค่าเกินกว่า ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ในระหว่างมาตรการมีผลบังคับใช้) ต่อมาคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงได้เลื่อนประกาศการบังคับใช้มาตรการนี้ออกไปเป็น ตั้งแต่ ๑ เม.ย. ๕๗ เป็นต้นไป

การใช้บังคับ ใช้บังคับกับสัญญาเกี่ยวกับการจัดหาพัสดุ สัญญาสัมปทาน และสัญญาให้ทุนสนับสนุนของหน่วยงานของรัฐเพื่อการวิจัยหรือดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งปัจจุบันต้องมีมูลค่าตั้งแต่ ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป (คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีประกาศ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๗)

บุคคลที่อยู่ภายใต้บังคับ คือ คู่สัญญา กับหน่วยงานของรัฐ

หลักการของประกาศ ให้คู่สัญญาซึ่งมีมูลค่าตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไปมีหน้าที่จัดทำบัญชีแสดงรายรับรายจ่าย และยื่นต่อกรมสรรพากรตามแบบแนบท้ายประกาศ และกำหนดมาตรการให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติในการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งคู่สัญญา

วิธีปฏิบัติของคู่สัญญาในการจัดทำและการยื่นบัญชีต่อกรมสรรพากร

๑. จัดทำบัญชี

๒. ยื่นบัญชีโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งหากระบบยังไม่เสร็จก็ยื่นเป็นเอกสาร

เอกสาร

หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติตามที่กำหนดไว้

๑. ให้หน่วยงานกำหนดเงื่อนไขและคุณสมบัติของบุคคลหรือนิติบุคคลที่จะเข้าเป็นคู่สัญญา (ผู้เสนอราคา) ไว้ใน TOR และกำหนดให้คู่สัญญาต้องปฏิบัติ ดังนี้

๑.๑ ผู้ที่จะเข้าเป็นคู่สัญญาต้องไม่อยู่ในฐานะเป็นผู้ไม่แสดงบัญชีรายรับรายจ่ายหรือแสดงบัญชีรายรับไม่ถูกต้องครบถ้วนในสาระสำคัญ (black list)

๑.๒ ผู้ที่จะเข้าเป็นคู่สัญญาซึ่งได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างแบบ e-GP ต้องลงทะเบียนในระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมบัญชีกลางที่เว็บไซต์ศูนย์ข้อมูลจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

๑.๓ คู่สัญญาต้องรับจ่ายเงินผ่านบัญชีเงินฝากกระแสรายวัน (เว้นแต่การรับจ่ายเงินแต่ละครั้งซึ่งมีมูลค่าไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท อาจรับจ่ายเป็นเงินสดได้) ข้อ ๑๕

๒. ห้ามหน่วยงานก่อนติดสัมพันธกับบุคคลหรือนิติบุคคลที่ติด black list เว้นแต่บุคคลนั้นได้จัดทำให้อีกต้องเรียบร้อยและมีการส่งเพิกถอนรายชื่อจากบัญชีแล้ว

๓. ให้หน่วยงานรายงานข้อมูลของคู่สัญญาที่ต้องยื่นบัญชี(แบบ บข.๑)ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. และกรมสรรพากรทราบ ข้อ ๑๖

การตรวจสอบแสดงบัญชีรายรับรายจ่าย ข้อ ๑๑ - ข้อ ๑๓

๑. ให้กรมสรรพากร ตรวจสอบว่าคู่สัญญาได้ยื่นหรือไม่ ถ้าไม่ยื่นให้รายงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

๒. ในกรณีที่ปรากฏจากการตรวจสอบหรือการไต่สวน ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าคู่สัญญาใดมีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือ แสดงบัญชีไม่ถูกต้องครบถ้วนในสาระสำคัญ หรือกรณีมีความจำเป็นที่จะต้องตรวจสอบธุรกรรมทางการเงิน หรือให้ชำระภาษีเงินได้ของคู่สัญญา คณะกรรมการ.ป.ป.ช. มีอำนาจประสานและสั่งการให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องรับเรื่องดังกล่าวไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ แล้วรายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.ทราบ

ข้อสังเกต

ด้านการเงินการบัญชี

- ต้องจัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวันทุกวัน ยกเว้นวันที่ไม่มีการรับจ่ายเงิน
- ต้องมีการกรรมการเก็บรักษาเงิน ปฏิบัติหน้าที่ นำเงินเข้าเก็บรักษาในตู้รับ
- ต้องมีผู้ตรวจสอบการรับจ่ายเงินประจำวัน ตรวจสอบหลักฐานการรับ จ่ายกับการลงรายการในบัญชี
- การยืมเงินผู้ยืมต้องคืนเงินยืมเดิมก่อน จึงจะยืมใหม่
- การยืมเงิน ต้องนำไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการยืม หากเก็บรักษาเงินยืมไว้เป็นเวลานาน ไม่ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ แล้วส่งคืนเป็นเงินสดทั้งจำนวนที่ยืม ผิดอาญา
- ห้ามยืมเงินจากทางราชการ ไปซื้อวัสดุจากร้านค้าในตัวเมือง เป็นเงินเชื่อ
- จะเซ็นเช็คจ่ายเงิน เจ้าหน้าที่การเงินต้องมีเอกสารการขอเบิกจ่ายเงินมาแสดง
- รับเงินของทางราชการ แล้วไม่ออกไปเสร็จรับเงิน ไม่ลงรายการรับในสมุดเงินสด
- จ่ายเงินของทางราชการ แล้วไม่มีหลักฐานการจ่ายให้ตรวจสอบ ไม่นำไปจ่ายให้เจ้าหน้าที่
- เบิกเงินประกันสัญญาโครงการเดียวกับให้แก่ผู้รับจ้างซ้ำ ๒ ครั้ง

ด้านพัสดุ

- ต้องตั้งกรรมการตรวจสอบพัสดุประจำปี และต้องรายงาน หากมีพัสดุชำรุด เสียหาย สูญหาย ผู้แต่งตั้งต้อง ตั้งกรรมการสอบข้อเท็จจริงก่อน แล้วจึงตั้งกรรมการหาผู้รับผิดชอบ
- ต้องจัดทำทะเบียนครุภัณฑ์ บัญชีวัสดุ ให้ถูกต้องครบถ้วนเป็นปัจจุบัน
- การเบิกจ่ายพัสดุ ต้องมีใบเบิกพัสดุ
- ก่อนจ่ายเงินหลักประกันสัญญา ต้องตรวจสอบสภาพความชำรุดบกพร่องของงานจ้างงานซื้อ
- สัญญาจ้างตั้งแต่ ๒๐๐,๐๐๐ บาท ต้องชำระอากรเป็นตัวเงิน แทนการปิดอากรแสตมป์
- ต้องส่งสำเนาสัญญาซื้อจ้างตั้งแต่ ๑ ล้านบาท ให้ สตง. สรรพากร
- ต้องทำรายงานการขอซื้อขอจ้าง ก่อนการจัดซื้อจัดจ้าง
- ไม่ได้คำนวณราคากลางโดยไม่ได้ถอดแบบรูปรายการละเอียด แต่ใช้วงเงินงบประมาณมาเป็นราคากลาง
- ผู้ควบคุมงานไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่
- การก่อสร้างไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียด ส่งมอบงานจ้าง ตรวจรับงานจ้าง จ่ายให้แก่ผู้รับจ้าง โดยที่งานจ้างยังไม่แล้วเสร็จ ไม่ถูกต้อง
- ซื้อครุภัณฑ์แพงกว่าราคารมาตรฐานครุภัณฑ์หรือราคาอ้างอิง ส่งมอบครุภัณฑ์ล่าช้า มีคุณลักษณะเฉพาะ ไม่ตรงตามที่กำหนดไว้ในใบเสนอราคา ข้อกำหนดในสัญญาซื้อขาย

ข้อสรุปเกี่ยวกับราคากลาง

๑. ที่มาของมาตรการเรื่องราคากลาง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๑๐๓/๗ ให้นายกรัฐมนตรีสั่งการให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการจัดทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยเฉพาะราคากลาง และการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบได้

๑.๑ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ เห็นชอบตามแนวทางที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เสนอให้คณะรัฐมนตรีสั่งการให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติในการจัดซื้อจัดจ้าง ๗ ประเภท

๑.๒ หน่วยงานของรัฐจะต้องปฏิบัติภายใน ๑๘๐ วัน คือ ภายในวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๖ ยกเว้นงานจ้างก่อสร้างที่ต้องปฏิบัติตามหนังสือแจ้งเวียนของกระทรวงการคลังเมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๕

๒. การจัดซื้อจัดจ้างที่ต้องประกาศราคากลาง

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เสนอให้คณะรัฐมนตรีสั่งการให้หน่วยงานของรัฐ ปฏิบัติในการจัดซื้อจัดจ้าง ๗ ประเภท ตามข้อ ๑.๑ ดังนี้

๑. งานจ้างก่อสร้าง
๒. การจ้างควบคุมงาน
๓. การจ้างออกแบบ
๔. การจ้างที่ปรึกษา
๕. การจ้างวิจัยหรือเงินสนับสนุนให้ทุนการวิจัย
๖. การจ้างพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์
๗. การจัดซื้อจัดจ้างซึ่งมิใช่งานก่อสร้าง

๓. วิธีการดำเนินการในการประกาศ

๓.๑. วงเงินจัดซื้อจัดจ้างที่หน่วยงานของรัฐจะต้องประกาศเมื่อมีการจัดซื้อจัดจ้าง เกินกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป

๓.๒ วิธีการประกาศ ต้องประกาศในระบบฐานข้อมูล ๒ แห่ง

- ๑ ระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของกรมบัญชีกลาง (ระบบ e-GP)
- ๒ ระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานของรัฐตนเอง

๓.๓ ระยะเวลาที่ต้องประกาศ

๑ กรณีมีการแข่งขันราคาและต้องประกาศเชิญชวน เช่น การสอบราคา การประกวดราคา การประกวดราคาด้วยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์

- มีการประกาศ TOR ให้ประกาศพร้อมกับ TOR
- กรณีไม่มีการประกาศ TOR ให้ประกาศพร้อมกับการประกาศจัดซื้อจัดจ้าง
- การปลดประกาศฯ จะทำได้เมื่อผู้มีอำนาจอนุมัติได้อนุมัติให้สั่งซื้อส่งจ้างแล้ว หรือเมื่อพ้น ๓๐ วัน นับแต่วันที่คณะกรรมการพิจารณาผลเสนอความเห็นต่อผู้มีอำนาจอนุมัติแล้ว ทั้งนี้แล้วแต่ระยะเวลาใดได้ดำเนินการก่อน

๒ กรณีไม่มีการแข่งขันราคาหรือไม่มีประกาศเชิญชวน

- ให้ประกาศภายใน ๓ วัน ทำการ นับแต่วันที่ผู้มีอำนาจได้อนุมัติรายงานขอซื้อขอจ้าง
- กรณีไม่มีรายงานขอซื้อขอจ้างให้ประกาศภายใน ๓ วันทำการ นับแต่วันอนุมัติการจัดซื้อ จัดจ้าง หรืออนุมัติให้เงินทุนสนับสนุนการวิจัย
- กรณีที่ไม่สามารถดำเนินการได้ภายใน ๓ วันทำการ เช่น กรณีต้องดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโดยเร่งด่วน ให้ประกาศพร้อมกับการจัดซื้อจัดจ้าง
- ในกรณีที่มิเหตุสุดวิสัย ให้ประกาศภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่มีการจัดซื้อจัดจ้าง และให้ประกาศต่อเนื่องเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

๓ กรณีการแก้ไขสัญญา

- ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้แก้ไขสัญญาและมีผลถึง จำนวน ปริมาณ ชนิดของวัสดุพัสดุ หรือมีการเปลี่ยนแปลงชนิดของสินค้า หรือบริการ หรือรูปแบบรายการจากที่เคยประกาศไว้ ให้หน่วยงานของรัฐ เจ้าของโครงการต้องเผยแพร่รายละเอียดเกี่ยวกับสัญญาซึ่งได้มีการแก้ไขนั้นไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์อีกเป็นเวลาอย่างน้อย ๓๐ วัน

๓.๔ หน่วยงานของรัฐละเลยไม่ปฏิบัติ

- มาตรา ๑๐๗/๔ วรรคสอง หน่วยงานของรัฐใดฝ่าฝืนหรือไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้ถือว่าผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องมีความผิดทางวินัยหรือเป็นเหตุที่จะถูกถอดถอนจากตำแหน่งหรือต้องพ้นจากตำแหน่ง แล้วแต่กรณี

๓.๕ ปัญหาประเด็นอุปสรรคของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

- เกี่ยวกับการดำเนินการเกี่ยวกับราคากลาง
- การประกาศราคากลาง(ของหน่วยงานตนเอง)
- การให้คำปรึกษาหารือแก่หน่วยงานอื่น
- การเชื่อมโยงกับคำสั่งคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ ๒๔/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘

มิถุนายน ๒๕๕๗

การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

- เป็นมาตรการสำคัญของการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 มาตรา 32
- ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

- นายกรัฐมนตรี
- รัฐมนตรี
- สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- สมาชิกวุฒิสภา (มาตรา 35 กำหนดให้ต้องประกาศต่อสาธารณชน)
- ข้าราชการการเมืองอื่นตาม พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. 2535
- ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติ (เปิดเผยตามคำสั่งศาล)

เจ้าหน้าที่ของรัฐขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช.

- องค์การบริหารส่วนตำบล นายก อบต., รองนายก อบต. และเลขานุการฯ
- เทศบาลตำบล ได้แก่ นายกเทศมนตรี, รองนายกฯ และที่ปรึกษาและเลขานุการ
- องค์การบริหารส่วนจังหวัด นายก อบจ., รองนายก อบจ., ที่ปรึกษาและเลขานุการ และสมาชิกสภา อบจ.
- เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร นายกเทศมนตรี, รองนายก, ที่ปรึกษาและเลขานุการ และสมาชิกสภาเทศบาล
- เมืองพัทยา (นายกเมืองพัทยา, รองนายกฯ, ที่ปรึกษาฯ, เลขฯ, สมาชิก) และ
- กรุงเทพมหานคร (ผู้ว่าฯ, รองผู้ว่าฯ ที่ปรึกษาฯ, เลขฯ และผู้ช่วยเลขฯ, สมาชิก)

กำหนดเวลาการยื่นบัญชี

- ยื่นภายใน ๓๐ วัน นับแต่ วันเข้ารับตำแหน่ง
- ยื่นภายใน ๓๐ วัน นับแต่ วันพ้นจากตำแหน่ง
- ยื่นภายใน ๓๐ วัน นับแต่ วันพ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปี
- กรณีตายในระหว่างดำรงตำแหน่ง หรือ ก่อนยื่นบัญชีหลังจาก
- พ้นจากตำแหน่ง ทายาท หรือผู้จัดการมรดก ยื่นบัญชีภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

แสดงหรือแจ้งรายการทรัพย์สินและหนี้สินอย่างไร ?

๑. ต้อง แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตนเองคู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ตามที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชี แล้วแต่กรณี ตามแบบที่คณะกรรมการป.ป.ช. กำหนด
๒. ต้อง แนบเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวรวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา
๓. ผู้ยื่นจะต้อง ลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้า พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดของเอกสารประกอบบัญชีที่ยื่นด้วย
๔. ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้อง แสดงรายการให้รวมทั้งทรัพย์สินที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมด้วย
๕. ในกรณีที่ผู้ยื่นดำรงตำแหน่งที่ต้อง ยื่นบัญชีมากกว่าหนึ่งตำแหน่ง ผู้ยื่นผู้นั้นต้องแยกการยื่นบัญชีทุกตำแหน่ง ตามระยะเวลาการยื่นบัญชีที่กำหนดไว้สำหรับตำแหน่งนั้น ๆ

☞ นำบัญชีที่กรอกรายการทรัพย์สินและหนี้สินเรียบร้อยแล้ว พร้อมทั้งเอกสารประกอบและแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ไปยื่นที่สำนักงาน ป.ป.ช. ด้วยตัวผู้ยื่นเองหรือผู้ยื่นจะมอบหมายให้บุคคลอื่นไปยื่นแทนก็ได้ นอกจากนั้น ผู้ยื่นจะส่งบัญชีทางไปรษณีย์ก็ได้

ผลของการไม่ยื่นบัญชี หรือยื่นบัญชีไม่ถูกต้อง

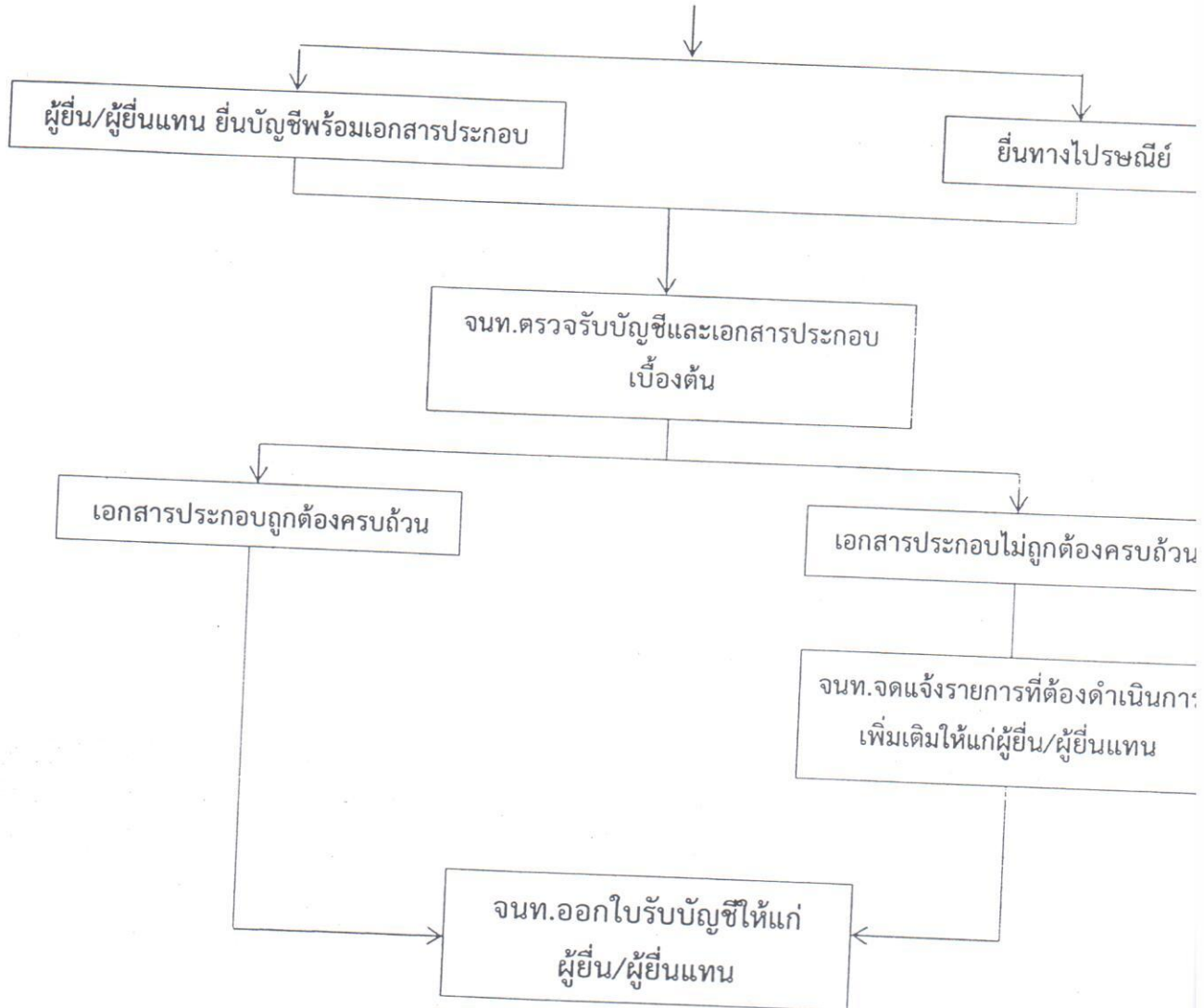
- จงใจไม่ยื่นบัญชี และเอกสารประกอบ
- จงใจไม่ยื่นบัญชีภายในกำหนดระยะเวลา
- จงใจยื่นบัญชีด้วยข้อความอันเป็นเท็จ
- จงใจปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะเสนอเรื่องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยชี้ขาดเมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยชี้ขาดว่าเป็นการจงใจ

- ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้นั้นต้องพ้นจากตำแหน่ง และ
- ห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลา ๕ ปี
- นอกจากนั้น อาจต้องรับโทษทางอาญา

ขั้นตอนการให้บริการในการยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

คำเตือนผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชี

ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กฎหมายกำหนดหรือจงใจยื่นบัญชีฯ และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบผู้นั้นอาจต้องพ้นจากตำแหน่งและห้ามดำรงตำแหน่งเป็นเวลาห้าปี อีกทั้งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

ธรรมาภิบาล หมายถึง การปกครองหรือการบริหารจัดการโดยอาศัยหลักคุณธรรมหลักความ

ดี 6 ประการ คือ

1. หลักนิติธรรม
2. หลักคุณธรรม
3. หลักความโปร่งใส
4. หลักการมีส่วนร่วม
5. หลักความรับผิดชอบ
6. หลักความคุ้มค่า

ปี พ.ศ. 2545 รัฐบาลมีการปฏิรูประบบราชการ ได้ออกกฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและกฎหมายปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม

ปี พ.ศ. 2546 รัฐบาลออกพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อ 10 ตุลาคม 2546 กำหนดให้หน่วยงานราชการ นำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารงาน

ปี พ.ศ. 2557 คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้เข้ามาบริหารประเทศให้ความสำคัญกับปัญหาการป้องกันและแก้ไขปัญหาทุจริต เพราะในรอบสองปีที่ผ่านมาเกิดความเสียหายในหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากมาย คิดเป็นมูลค่าความเสียหายมากกว่า 500,000 ล้านบาท จึงได้ออกคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 69/2557 เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ (รายละเอียดตามเอกสารแนบ)

ปี พ.ศ. 2558 รัฐบาลกำหนดให้มีการประเมินหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่าได้นำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารองค์กรระดับใด เรียกว่า “การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ” สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา ได้มอบหมายให้มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการประเมินโดยกำหนดตัวชี้วัดในการประเมิน 5 ดังนี้ คือ

1. ดัชนีความโปร่งใส
2. ดัชนีความพร้อมรับผิด
3. ดัชนีความปลอดภัยจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน
4. ดัชนีวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร
5. ดัชนีคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน

ซึ่งผลการประเมินตามที่ได้รับแจ้งแล้ว และจะถูกประเมินอีกครั้งในปี 2560 ต่อไป

ปี พ.ศ. 2560 - 2564 รัฐบาลกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตาม “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12” ซึ่งเริ่ม 1 ตุลาคม 2559 ถึง 30 กันยายน 2564 มียุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ 10 ยุทธศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการในภาครัฐ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกัน การทุจริต ประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย โดยตั้งเป้าหมายเพื่อลดปัญหาการทุจริต และประพฤติมิชอบของประเทศ เพิ่มคะแนนความโปร่งใสของประเทศ ค่า CPI ให้สูงกว่า 50 (จากปัจจุบันได้คะแนน 35%)

ด้วยกระบวนการพัฒนาหลายด้าน เช่น ปรับปรุงกระบวนการงบประมาณและสร้างกลไกในการติดตามตรวจสอบการเงิน การคลังภาครัฐเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย

1. หลักนิติธรรม (Rules of Laws) หมายถึง การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบต่างๆ โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจ หรืออำนาจของตัวบุคคล แต่จะต้องคำนึงถึงความเป็นธรรม และความยุติธรรม รวมทั้งมีความรัดกุม และรวดเร็วด้วย

- ยึดระเบียบกฎหมายในการบริหารองค์กร
- มีระเบียบวินัยที่ดีในการบริหารองค์กร
- ยึดถือความยุติธรรมในการดำเนินการอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ศาสนา การศึกษา (เป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ)

2. หลักคุณธรรม (Ethics) หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม การส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้บุคลากรมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบ วินัย ประกอบอาชีพสุจริต เป็นนิสัยประจำชาติ

- การปฏิบัติงานยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม ในการดำเนินงานและการให้บริการ
- มีความยุติธรรมตรงไปตรงมา ในการให้บริการตามหน้าที่ความรับผิดชอบ
- มีจรรยาบรรณในสาขาอาชีพและต้องปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม
- ไม่ใช่ตำแหน่งหรืออำนาจหน้าที่ในการแสวงหาประโยชน์แก่ตนเองหรือบุคคลใกล้ชิด
- ผู้นำองค์กรต้องเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมศีลธรรม

3. หลักความโปร่งใส (Transparency) หมายถึง สังคมองค์กรหรือหน่วยงานที่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก ตลอดจนมีระบบการตรวจสอบและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ

- มีกระบวนการการทำงานที่มีความโปร่งใส เปิดเผยได้ ไม่สลับซับซ้อนยุ่งยาก
- มีการเปิดเผยข้อมูล แสดงข้อมูลให้ประชาชนทราบ
- มีมาตรฐานการให้บริการ
- มีการแสดงขั้นตอนการให้บริการตามภารกิจ อัตราค่าบริการ(ถ้ามี) และเวลาที่ใช้ในการดำเนินการให้ประชาชนทราบ
- การให้ความดีความชอบ หรือการลงโทษผู้ที่กระทำความผิดจะต้องมีความชัดเจน ไม่มีการแบ่งพรรคพวก

๔. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากรหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมทางการบริหารจัดการเกี่ยวกับการให้ข้อมูล การแสดงความคิดเห็น การร่วมทำงาน ในเรื่องต่างๆ เช่น เป็นคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และหรือ คณะทำงาน โดยให้ข้อมูลความคิดเห็น แนะนำ ปรัชญา ร่วมวางแผนและร่วมปฏิบัติ

- เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม

- ร่วมแสดงความคิดเห็น
- ร่วมการให้ข้อมูล
- ร่วมการประชุม
- ร่วมวางแผนวางโครงการ
- ร่วมเป็นกรรมการหรือคณะทำงาน

๕. หลักความรับผิดชอบ (Accountability) หมายถึง การตระหนักในหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบต่อองค์กร ต่อสังคม และใส่ใจในปัญหาการบริหาร มีความกระตือรือร้นที่จะแก้ปัญหาให้สำเร็จ และเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง รวมทั้งความกล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากการกระทำของตนเอง

- ความรับผิดชอบการใช้อำนาจโดยชอบธรรมและเป็นไปตามกฎหมาย
- ความรับผิดชอบที่สอดคล้องตามจรรยาบรรณวิชาชีพของตัวเอง
- ความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่การให้บริการของเจ้าหน้าที่รัฐ
- ต้องรับผิดชอบในผลการกระทำของตนเอง ไม่ว่าผลที่เกิดขึ้นนั้นจะดีหรือไม่ดี
- ผู้บริหารต้องกำหนดเป้าหมายในการทำงาน การให้บรรลุเป้าหมายต้องอาศัยความร่วมมือจากส่วนต่างๆรวมทั้งผู้ร่วมงานในองค์กร

๖. หลักความคุ้มค่า (Value for money) หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยบรรจงทำให้บุคลากรมีความประหยัดใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่า และรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

- ใช้งบประมาณที่มีอย่างจำกัดให้ได้ประโยชน์สูงสุด
- เน้นหลักประหยัดแต่ให้เกิดประสิทธิภาพ
- รักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน
- ต้องพัฒนาแผนงานและพัฒนาบุคลากรไปพร้อมๆกัน
- นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินงานขององค์กรและชีวิตส่วนตัว

จะเห็นว่าหลักธรรมาภิบาล เป็นแนวทางในการจัดระเบียบเพื่อให้สังคมของประเทศทั้ง ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และตั้งอยู่ในความ ถูกต้องเป็นธรรม คุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร เพราะผู้บริหารมีบทบาทสำคัญยิ่งในการขับเคลื่อน การกิจขององค์กร ซึ่งจะต้องทำหน้าที่ทั้งในการวางแผนการจัดองค์กร การแต่งตั้งบุคลากร การ อำนวยการ การควบคุม และการประเมินผล โดยผู้บริหารจะต้องมีปัญญามองการณ์ไกลสามารถ จัดการธุระได้ดีและมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและพึงพาอาศัยคนอื่นได้เพราะมีมนุษยสัมพันธ์ดี การ เสริมสร้างจริยธรรมโดยปรับกระบวนการทัศนการทำงานสู่วัฒนธรรมการทำงานแบบค่านิยมสร้างสรรค์ (Core Values) ด้วยการจัดทำมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารและส่วนราชการ ดังนี้

มาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร

1. กล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง หมายถึง ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ชอบธรรม เสียสละ อดทน ยึดหลักวิชาการ และจรรยาวิชาชีพ ไม่ยอมโอนอ่อนตามอิทธิพลใดๆ
2. ซื่อสัตย์ และมีความรับผิดชอบ หมายถึง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความตรงไปตรงมา มี หลักธรรม แยกเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ต่อประชาชน ต่อผล การปฏิบัติงาน ต่อองค์กรและต่อการพัฒนาปรับปรุงระบบราชการ
3. โปร่งใส ตรวจสอบได้ หมายถึง ปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความ โปร่งใส มีกลไกให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องได้ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายใต้กรอบของ กฎหมาย
4. ไม่เลือกปฏิบัติ หมายถึง การบริการประชาชนด้วยความเสมอภาค ไม่เลือกที่รัก มักที่ชังในการให้บริการปฏิบัติต่อผู้มารับบริการด้วยความมีน้ำใจเมตตา เอื้อเพื่อ
5. มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน หมายถึง ทำงานให้แล้วเสร็จตามกำหนด ทำงานให้เกิดผลดีแต่ หน่วยงานและส่วนรวม ใช้ทรัพยากรของทางราชการให้คุ้มค่าเสมือนหนึ่งการใช้ทรัพยากรของตนเอง เน้นการทำงานโดยยึดผลลัพธ์เป็นหลัก มีการวัดผลลัพธ์และค่าใช้จ่ายอย่างเป็นรูปธรรม การถือธรรม หรือหลักการและเหตุผลเป็นสำคัญ ทำงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ยึดเอาความสำเร็จของงานส่วนรวม เป็นที่ตั้ง ยินดีรับฟังคำแนะนำจากทุกฝ่าย

ผู้บริหารที่มีคุณธรรมควรจะต้อง เพียบพร้อมทั้งคุณงามความดี ศักยภาพองคาพยพ และสามารถสร้างประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม และควรอย่างยิ่งที่จะต้องเรียนรู้ตามรอยพยุคลบาท โดย นำเอาแนวพระราชกรณียกิจ แนวพระบรมราโชวาท และพระราชดำรัสมาเป็นแบบอย่างในการ ปฏิบัติงานด้วยหัวใจที่รักประชาชน มุ่งมั่นสร้างประโยชน์ให้แก่ประชาชน สังคม และประเทศชาติให้ เกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น ดังพระบรมราโชวาทที่พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือน เมื่อปี 2524 ว่า

“...ยังเป็นผู้ใหญ่ยังมีตำแหน่งสำคัญยิ่งจะต้องปฏิบัติให้ดีให้หนักแน่น ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ผลงานที่สำเร็จขึ้นจากความร่วมมือและจากความบริสุทธิ์ใจ จักได้แผ่ไพศาลไปตลอดทั่วทุกหนแห่ง ยังความสุขความเจริญที่แท้จริงให้บังเกิดขึ้นได้ตามที่ปรารถนา”

การบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล (Governance) เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้บริหารเข้าใจหลักการสำคัญของธรรมาภิบาลและนำไปสู่การปฏิบัติในหน่วยงาน สำหรับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลนั้น มีหลักการสำคัญ 6 หลักการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ซึ่งใช้เป็นหลักการทำให้การบริหารงานภายในหน่วยงานเกิดความสมดุลระหว่าง ฝ่ายบริหาร ฝ่ายปฏิบัติและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นนั้นทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้รับความสุข ความสำเร็จ ในการทำงานภายในองค์กรของตน เกิดความมั่นใจในการบริหารคุณภาพการจัดการ เพราะยึดหลักการทำงานแบบมีส่วนร่วมและโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้

ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาล

1. เป็นหลักการพื้นฐานในการสร้างความเป็นธรรมในสังคม
2. ทำให้สังคมไทยเป็นสังคมเสถียรภาพ
3. ช่วยลด บรรเทา หรือแก้ไข ปัญหา ความรุนแรงในสังคม
4. ช่วยให้สังคมมีความเข้มแข็งในทุกด้าน
5. จะช่วยลดปัญหาการฉ้อราษฎร์บังหลวง
6. เป็นแนวคิดที่เกื้อหนุนสังคมประชาธิปไตย
7. จะช่วยให้ระบบบริหารของรัฐมีความยุติธรรม
8. จะช่วยให้การยอมรับและเชื่อถือจากสังคมระหว่างประเทศมากยิ่งขึ้น
9. ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
10. สอดคล้องกับหลักการงานพัฒนาชุมชน
11. เป็นกฎเกณฑ์สำคัญประการหนึ่งที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการฟื้นฟูและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนา และกลุ่มประเทศยากจน
12. เป็นหลักการสำคัญที่องค์การระหว่างประเทศใช้เป็นเงื่อนไขในการพิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศยากจนหรือประเทศที่กำลังพัฒนา
13. เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคม ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข
14. เป็นกระบวนการจัดสรรทรัพยากรต่างๆ ที่เป็นธรรมต่อคนในสังคม

การสร้างวัฒนธรรมการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล

1. สิ่งที่ทำให้ผู้นำให้ความสำคัญ และคอยติดตาม กำกับดูแล และทุ่มเทกวาดขันอยู่เสมอ ก็จะเป็นสิ่งอื่น ๆ ในองค์การต้องให้ความสำคัญไปด้วย
2. ลักษณะการปฏิบัติงานและปฏิบัติตนของผู้นำในสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งเป็นการบ่งบอกแก่สมาชิกทั้งหลายในองค์การว่าสิ่งใดทำได้ สิ่งใดทำไม่ได้ ซึ่งบางครั้งวิธีการแก้สถานการณ์ของผู้นำอาจมีผลต่อพฤติกรรมในองค์การมากกว่านโยบายที่ประกาศไว้
3. การจงใจปฏิบัติตนของผู้นำให้เป็นตัวอย่าง และการยกย่องบุคคลตัวอย่างในองค์การเป็นกาทำให้เห็นว่าค่านิยมที่สำคัญขององค์การเป็นอย่างไร
4. การที่ผู้นำพยายามสื่อสารโดยตอกย้ำหลักการและข้อควรปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอคงเส้นคงวาในทุกๆ ครั้ง ตามที่โอกาสจะอำนวย ก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่จะสะท้อนความเอาใจจริงเอาใจในการสร้างธรรมาภิบาลขึ้นในองค์การ
5. หลักเกณฑ์และวิธีการในการพิจารณาความดีความชอบ การลงโทษ และการแต่งตั้งโยกย้ายเลื่อนตำแหน่ง ก็เป็นอีกปัจจัยที่สำคัญต่อวัฒนธรรมธรรมาภิบาลในองค์การ

กลไกที่ช่วยสร้างธรรมาภิบาล

ธรรมาภิบาล คือ สภาพอุดมคติ ที่คนและองค์การสามารถธำรงรักษาสมดุลระหว่างความสุข ความสำเร็จ ของตนเอง และผู้อื่น การสร้างธรรมาภิบาล คือ การจัดระเบียบสังคม เพื่อให้มีค่านิยม บรรทัดฐาน กฎระเบียบและการจัดโครงการสร้างสถาบันต่างๆ ในสังคม ให้สอดคล้องกับอุดมการณ์ธรรมาภิบาล

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส
ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ
(Integrity & Transparency Assessment)

ทำไมต้องประเมินผล

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ เป็นการประเมินผลเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐรับทราบถึงสถานะระดับคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐแต่ละแห่ง ว่ามีการดำเนินงานเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และเจ้าหน้าที่ในองค์กรในภาพรวมปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมหรือไม่ อยู่ในระดับใด มีข้อที่ควรพัฒนาปรับปรุงใดบ้าง เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เป็นที่พึงฟังของประชาชนได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้แล้ว การประเมินดังกล่าวจะเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญประการหนึ่งนำไปสู่การเพิ่มค่าดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศไทย (Corruption Perception Index: CPI) ให้ได้ระดับ ๕๐ จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม ระยะที่ ๒ (แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ ได้กำหนดเป้าหมายดังกล่าวไว้ในปี พ.ศ. ๒๕)

ประเมินผลอย่างไร

เป็นการประเมินผลใน ๔ มิติ ได้แก่

- มิติการรับรู้ของข้าราชการ/พนักงานภายในหน่วยงาน (Internal) จะประเมินในด้านวัฒนธรรมองค์กร ด้านการต่อต้านการทุจริตในองค์กร ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านความเป็นธรรมในการมอบหมายงาน
- มิติการรับรู้ของประชาชน/ผู้มาติดต่อใช้บริการจากหน่วยงาน (External) จะประเมินในด้านความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กร ด้านความโปร่งใสในการตอบสนองข้อร้องเรียน ด้านความรับผิดชอบตามกฎหมาย ด้านความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ ด้านการรับรู้และประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับการทุจริต ด้านมุมมองการรับรู้คุณธรรมในการให้บริการ
- มิติของหลักฐานเชิงประจักษ์จากการดำเนินงานของหน่วยงาน (Evidence-Based) จะประเมินในด้านความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กร ด้านความโปร่งใสในการตอบสนองข้อร้องเรียน ด้านการต่อต้านการทุจริตในองค์กร
- มิติการถูกชี้มูลความผิดของเจ้าหน้าที่ การถูกชี้มูลความผิดของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน โดยสำนักงาน ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ท.

ที่มาของแหล่งข้อมูล

โดยเก็บข้อมูลจาก 4 แหล่งข้อมูล ได้แก่

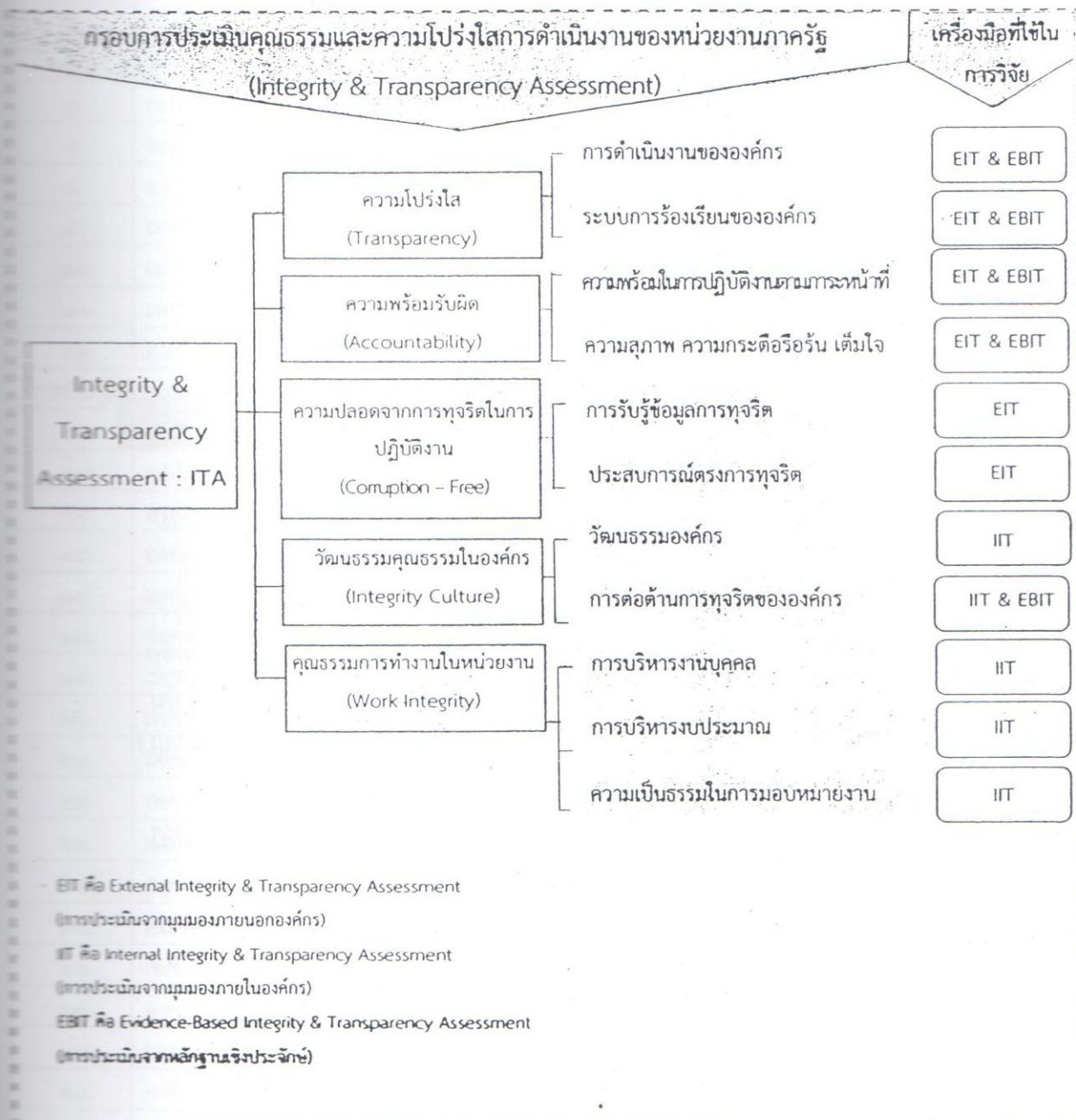
1. บุคลากรภายใน (Internal Stakeholders)
บุคลากรภายในของหน่วยงาน ที่มีอายุการทำงานไม่น้อยกว่า 1 ปี
2. ผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (External Stakeholders)
ประชาชนหรือหน่วยงานภายนอก ที่มารับบริการเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการปฏิบัติงานของหน่วยงานภายในปีงบประมาณที่ประเมิน
3. หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence - Based)
เอกสาร / หลักฐานที่แสดงการดำเนินงานของหน่วยงานภายในปีงบประมาณที่ประเมิน
4. การถูกชี้มูลความผิดของเจ้าหน้าที่
การถูกชี้มูลความผิดของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานโดยสำนักงาน ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ท.

ค่าคะแนนที่ได้จากทั้ง 4 มิติ จะนำมาประมวลผลและจัดลำดับ ซึ่งจะทำการ
กราบทูลถึงสถานะระดับคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐแต่ละแห่ง

ITA คืออะไร

ระบบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ
หน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment: ITA)
มีเนื้อหาประกอบด้วย 5 ดัชนี ดังนี้

1. ดัชนีความโปร่งใส (Transparency Index)
2. ดัชนีความพร้อมรับผิด (Accountability Index)
3. ดัชนีความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน (Corruption - Free Index)
4. ดัชนีวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร (Integrity Culture Index)
5. ดัชนีคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน (Work Integrity Index)

กรอบแนวคิดการประเมิน ITA

หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานกำกับดูแลในภาพรวม โดยมีหน่วยงาน
ร่วมรับผิดชอบการประเมิน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 - 2560 ดังนี้

สำนักงาน ป.ป.ช.

สำนักงาน ป.ป.ท.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักงานคณะกรรมการการนโยบายรัฐวิสาหกิจ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

การประเมินครอบคลุมหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ หน่วยงานราชการส่วนกลาง องค์การอิสระ
องค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ องค์การศาล สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักงาน
เลขาธิการวุฒิสภา รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน สถาบันอุดมศึกษา ส่วนราชการระดับจังหวัด
องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล องค์การบริหาร
ส่วนตำบล กรุงเทพฯ และเมืองพัทยา

ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2559 ลงมติ
เห็นชอบให้หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานเข้าร่วมรับการประเมินคุณธรรมและ
ความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ในปีงบประมาณ
พ.ศ. 2559 - 2560 ตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอ

สิ่งที่ได้จากการประเมิน

ระดับหน่วยงาน

- หน่วยงานที่เข้ารับการประเมินได้รับทราบระดับคุณธรรม
และความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน
- หน่วยงานที่เข้ารับการประเมินได้รับข้อเสนอแนะไปปรับปรุง
และพัฒนาการดำเนินงานให้มีคุณธรรมและความโปร่งใสมากขึ้น
- หน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลได้ผลการประเมินเพื่อนำไป
ปรับปรุงการปฏิบัติราชการของหน่วยงาน (ก.พ.ร./สคร./สกอ./สอ.)

ระดับประเทศ

- เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศมีการปฏิบัติงานที่มี
คุณธรรมและความโปร่งใส
- ขับเคลื่อนมาตรการเสริมในการป้องกันการทุจริตตาม
ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
ระยะที่ 2